

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Jedličkové a soudců JUDr. Tomáše Foltase, Ph.D. a Mgr. Petra Pospíšila, v právní věci žalobce: **Pozemkový fond ČR**, se sídlem v Praze, Husinecká 1024/11a, zast. Mgr. Martinou Leitnerovou, advokátkou, se sídlem Kolářkovo nám. 681, 684 01, Slavkov u Brna, proti žalovanému: **Magistrát města Brna, odbor územního a stavebního řízení**, Malinovského nám. 3, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Heineken Česká republika, a.s., Krušovice, U Pivovaru 1, 270 53, v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru územního a stavebního řízení, ze dne 8. 9. 2008, č.j. MMB/0171298/2008, **s e z r u š u j e** pro nezákonnost a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Úřadu městské části města Brna, Brno – střed, odboru výstavby a územního rozvoje, stavebního úřadu (dále též „prvostupňový správní orgán“, či „stavební úřad“) ze dne 11. 4. 2008, č.j. 070116849/BUDD/STU/004, bylo zastaveno řízení, zahájené

k žádosti žalobce, požadující s odkazem na § 82 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), rozdělení pozemků p.č. 538 a 655/1, v k.ú. Staré Brno, obec Brno. K odvolání žalobce bylo toto usnesení na základě § 90 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004, správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), zrušeno napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 9. 2008, č.j. MMB/0171298/2008, a řízení bylo zastaveno.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí mj. výslovně uvedl, že podle ust. § 82 odst. 2 stavebního zákona je možné vydat rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků pouze na žádost podanou všemi vlastníky všech dotčených pozemků a staveb na nich, které jsou předmětem rozhodnutí. V daném případě se jedná o pozemky p.č. 538 a 655/1, v k.ú. Staré Brno, obec Brno. Pozemek p.č. 655/1 k.ú. Staré Brno je označen jako zahrada o výměře 4800 m² a zapsán na LV 10002 pro ČR ve správě Pozemkového fondu ČR. Z grafické přílohy geometrického plánu č. 792-17/2007 ze dne 10. 6. 2007 je patrné, že uvnitř uvedeného pozemku se nacházejí pozemky p.č. 665/2, 665/3, 656, 657, 658, 659 a 660 k.ú. Staré Brno, označené jako zastavěná plocha a nádvoří, které jsou zapsány na LV 3960 pro vlastníka RUBELA a.s., Gajdošova 4392/7, 615 00 Brno. Na těchto pozemcích jsou vybudovány stavby zahradních chat (dle výpisu z katastru nemovitostí ze dne 8. 1. 2008 nejsou v KN zapsány), které jsou ve vlastnictví různých fyzických osob. Pozemek p.č. 538 k.ú. Staré Brno, označený jako zahrada o výměře 2770 m² je zapsán rovněž na LV 0002 pro ČR ve správě Pozemkového fondu. Uvnitř tohoto pozemku se nachází parc.č. 539 ve vlastnictví STAROBRNO a.s., Hlinky, 160/12, 603 00 Brno o výměře 13 m² (druh pozemku zastavěná plocha a nádvoří), zapsaná na LV 180 pro obec Brno, okres Brno- město dle GP Č. 832-76/2007 ze dne 9. 11. 2007. Vlastnictví stavby zahradní chatky na p.č. 539 k.ú. Staré Brno potvrdil podpisem Čestného prohlášení ze dne 3.3.2008 Pavel Střelec - stavba není zapsána v KN. Z výše citovaného zákonného ustanovení stavebního zákona vyplývá, že žádost o dělení pozemku musí být podána všemi vlastníky všech dotčených pozemků a staveb na nich, které jsou předmětem rozhodnutí, což je v projednávaném případě Pozemkový fond ČR, společnost RUBELA se sídlem Gajdošova 7, 615 00 Brno (dále též „RUBELA“), vlastníci staveb zahradních chat a STAROBRNO a. s. (dále též „STAROBRNO“). To se nestalo, neboť žádost o dělení p.č. 538 a 655/1, k.ú. Staré Brno, byla podána pouze Pozemkovým fondem ČR. Žalovaný dále uvedl, že v § 44 odst. 2 správního řádu je stanoveno, že pokud ze zákona nebo z povahy věci vyplývá, že žádost může podat více žadatelů společně, není nutné, aby podání byla učiněna současně, ale pro zahájení řízení je rozhodné, kdy tak učiní poslední z nich. Tento den je pak dnem zahájení řízení. Podmínkou je, že tak musí učinit všichni. Vzhledem k tomu, že žádost byla podána pouze Pozemkovým fondem ČR, nebylo řízení o dělení pozemků p.č. 538 a 655/1, v k.ú. Staré Brno vůbec zahájeno a veškeré kroky, které ve věci dále učinil stavební úřad, je nutno považovat za nezákonné. Z uvedených důvodů proto usnesení zrušil a řízení zastavil.

Proti těmto rozhodnutím podal žalobce ke zdejšímu soudu včasnou žalobu, ve které po rekapitulaci řízení v předmětné věci zejména uváděl, že pochybení žalovaného spatřuje v tom, že nesprávnou interpretací ust. § 82 stavebního zákona dospěl k názoru, že správní řízení nebylo vůbec zahájeno a postup stavebního úřadu byl nezákonný, resp. v tom, že chybnou interpretací § 85 stavebního zákona a absencí postupu dle § 89 téhož zákona byly za účastníka řízení přibrány společnost RUBELA a STAROBRNO - osoba zúčastněná na řízení (v této souvislosti krajský soud poznamenává, že z obchodního rejstříku vyplývá, že v průběhu soudního řízení došlo k změně v názvu osoby zúčastněné na řízení; původní osoba zúčastněná na řízení – společnost STAROBRNO nejprve změnila název na Královský pivovar Krušovice následně na Heineken Česká republika), které účastníkem řízení být neměly. Označené

společnosti svým nijak nezdůvodněným přístupem ke správnímu řízení podle žalobce znemožnily rozdělení předmětného pozemku. Žalobce dodal, že dle § 82 stavebního zákona je možno vydat rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků „pouze na žádost podanou všemi vlastníky všech dotčených pozemků a staveb na nich, které jsou předmětem rozhodnutí“. Dle názoru žalobce se však v případě pozemků ve vlastnictví společnosti RUBELA a STAROBRNO (a staveb ve vlastnictví fyzických osob) nejedná o pozemky a stavby, které jsou předmětem rozhodnutí, neboť o jejich dělení se nerozhoduje. Rovněž se nejedná o pozemky, které jsou či mohou být rozhodnutím správního orgánu dotčeny. V kontextu s dalšími ustanoveními stavebního zákona (žalobce výslovně odkázal na § 85 stavebního zákona) a judikaturou Ústavního soudu (žalobce výslovně odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2005, sp. zn. III. ÚS 609/04) je podle žalobce pojem „dotčené pozemky a stavby“ třeba chápat jako přímo dotčené. Podle žalobce však v daném případě nedochází k žádnému omezení výkonu vlastnického práva či jiných práv vlastníků sousedních pozemků či staveb; nejsou prováděny žádné stavební práce, na pozemku nebudou budovány stavby, které by omezovaly výkon vlastnického práva, a nedochází proto k přímému dotčení. Pokud práva sousedící osoby nemohou být rozhodnutím přímo dotčena, není tato osoba účastníkem řízení, a to bez ohledu na to, zda se jedná o mezujícího souseda či nikoli. Uzavřel, že společnost RUBELA ani společnost STAROBRNO nemohly být účastníkem předmětného správního řízení. Žalobce doplnil, že dělení předmětných pozemků je nezbytné pro převod do vlastnictví uživatelů pozemků v zahrádkových osadách (zahrádkářů) dle § 5 odst. 5 zákona č. 95/1999 Sb. Tím, že žádosti o dělení předmětných pozemků nebylo vyhověno, resp. řízení bylo zastaveno, byl žalobci převod znemožněn a tím mu byla odňata možnost nakládat s majetkem státu. Závěrem žaloby žalobce poukázal na skutečnost, že i v případě, že by uvedená společnost byla do řízení jako účastník přibrána správně (s čímž však nesouhlasí), nedošlo ani k dodržení podmínek § 89 stavebního zákona, podle něhož může účastník řízení uplatňovat námitky proti projednávanému záměru pouze v rozsahu, v jakém je jeho právo přímo dotčeno. Navrhl zrušení předmětných rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení.

Ze soudního spisu dále vyplývá, že na základě výzvy zdejšího soudu doručil žalovaný k žalobě písemné vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že rozhodnutí o dělení či scelování pozemků upravuje § 82 stavebního zákona, obsah a nezbytné přílohy žádosti o dělení či scelování pozemků pak § 12 vyhlášky č. 503/2006 Sb. (o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření), vč. přílohy 7 k této vyhlášce. Žádost žalobce o dělení předmětných pozemků podmínky prováděcí vyhlášky ke stavebnímu zákonu nesplňovala a nebyla v termínu stanoveném stavebním úřadem doplněna, proto bylo řízení tímto orgánem dle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastaveno. V odvolání uvedl žalobce okolnosti (které zopakoval v žalobě), že trvá na dělení pozemků, neboť společnost RUBELA a společnost STAROBRNO není dle jeho názoru účastníkem řízení dle § 85 odst. 1 a 2 stavebního zákona; svůj nesouhlas s dělením pozemků nijak neodůvodnil a rozdělením pozemků nebude dotčeno jejich vlastnické ani jiné věcné právo. K podanému odvolání se RUBELA vyjádřila v tom smyslu, že s dělením předmětného pozemku zásadně nesouhlasí, neboť jako vlastník pozemků nacházejících se uvnitř předmětné parcely bude nepochybně dělením dotčena, budou významně omezena její vlastnická práva, bude zkomplikován již tak problematický přístup k parcelám, přičemž možností přístupu k dotčeným pozemkům se nikdo nezabýval. Ve stejném duchu se vyjádřila i společnost STAROBRNO, která uvedla, že je v rozporu s právními předpisy, aby bez souhlasu a vůle vlastníka státní moc rozhodovala o dispozici s jeho majetkem. Žalovaný následně usnesením zrušil a řízení zastavil z důvodu, že dle § 82 odst. 2 stavebního zákona je možné vydat rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků pouze na žádost podanou všemi vlastníky všech dotčených pozemků a staveb na nich, které jsou předmětem rozhodnutí. Vždy musí být splněny obě základní zákonné

podmínky pro vydání tohoto územního rozhodnutí, tj. podání žádosti všemi vlastníky všech dotčených pozemků a staveb. V ust. § 44 odst. 2 správního řádu je stanoveno, že pokud vyplývá ze zákona nebo povahy věci podání žádosti jen více žadateli společně, nemusí být tato podána současně, ale pro zahájení řízení je určující, kdy tak učinil poslední z žadatelů. Tento den je pak dnem zahájení řízení, za předpokladu, že tak učinili všichni. To se však v projednávaném případě nestalo, poněvadž žádost byla podána pouze žalobcem. Z tohoto důvodu proto není řízení o dělení předmětných pozemků možno pokládat za zahájené a veškeré kroky, které ve věci dále činil stavební úřad, bylo nutno označit za nezákonné. Vlastníci nemovitostí nacházejících se uvnitř pozemků navrhovaných k dělení bezpochyby podmínky účastenství v řízení naplňují, neboť vydané rozhodnutí jim může založit, změnit nebo zrušit právo či povinnost a způsobit tak jejich přímé, tedy bezprostřední dotčení. Stran odkazu žalobce na judikát Ústavního soudu žalovaný uvedl, že ten otázku účastenství ve správním řízení řešil právě v opačném smyslu, než se žalobce domnívá. Ústavní soud zde naznačil nutnost extenzivního výkladu příslušných norem otázku účastenství upravujících. Navrhl zamítnutí žaloby.

Ze soudního spisu vyplývá, že osoba zúčastněná na řízení (z obchodního rejstříku přitom krajský soud zjistil, že v průběhu soudního řízení došlo k změně v názvu osoby zúčastněné na řízení; původní osoba zúčastněná na řízení – společnost STAROBRNO a.s. nejprve změnila název na Královský pivovar Krušovice a.s. a následně na Heineken Česká republika a.s.) se k věci nevyjádřila, požádala pouze o informování o postupu v řízení.

Ze soudního spisu dále vyplývá, že Krajský soud v Brně označenou žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), a to rozsudkem ze dne 22. 7. 2010, č.j. 29 Ca 35/2009-71, když shledal rozhodnutí žalovaného souladné se zákonem. Rozhodnutí o dělení pozemků je možno vydat pouze na žádost podanou všemi vlastníky všech dotčených pozemků a staveb na nich, které jsou předmětem rozhodnutí (§ 82 odst. 2 stavebního zákona), což v daném případě podle Krajského soudu v Brně splněno nebylo. Žádost byla podána pouze žalobcem, čím nedošlo ke splnění všech podmínek vymezených v označeném ustanovení stavebního zákona.

Konečně ze soudního spisu vyplývá, že proti označenému rozsudku podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost, které vyhověl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 3. 2011, č.j. 2 As 107/2010 – 141. V odůvodnění zejména výslovně uvedl, že „*V posuzovaném případě stěžovatel požadoval rozdělení pozemků p. č. 538 a 655/1 v k. ú. Staré Brno, město Brno, jejichž vlastníkem je Česká republika a které spravuje stěžovatel (§ 2 odst. 1 zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve spojení s § 17 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů). Pozemek p. č. 655/1 má podlouhlý a perforovaný tvar. Perforace tvoří řada malých pozemků ve vlastnictví společnosti RUBELA, a. s. (...) Pozemek p. č. 538 má rovněž podlouhlý a perforovaný tvar. Perforaci tvoří malý pozemek ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení. (...) Významné je, že z citovaného § 82 odst. 2 stavebního zákona plyne, že rozhodnutí se vydává toliko na žádost. Předmět rozhodnutí tak nemůže být širší než předmět žádosti. V žádosti se přitom stěžovatel domáhal rozdělení pozemků p. č. 538 a 655/1 v k. ú. Staré Brno, město Brno. Dělení ostatních pozemků stěžovatel nepožadoval (a ani nemohl, neboť nejsou v jeho vlastnictví). Podrobně je tento požadavek rozveden ve formuláři uvedené žádosti, jehož náležitosti jsou dány vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření (příloha č. 7). Z něj je patrné, že pozemky ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení i společnosti RUBELA, a. s., měly zůstat beze změny. Rozděleny měly být toliko pozemky ve*

vlastnictví České republiky(...). Řízení upravené v ustanovení § 82 odst. 2 stavebního zákona je ovládáno zásadou dispoziční, neboť zahájení řízení, skutečnost, zda bude v řízení pokračováno, a koneckonců i předmět řízení jsou v dispozici žadatele, který má subjektivní zájem na daném řízení. Jak uvádí odborná literatura (Hendrych D. a kol.: Správní právo. Obecná část. 5., rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 316): „Účastník řízení určuje ve svém návrhu předmět řízení, kterým je správní orgán vázán. Účastník, který podal návrh na zahájení řízení, může tento návrh vzít rovněž až do pravomocného rozhodnutí ve věci zpět, nestanovil-li by ovšem zákon, že je k zastavení řízení nezbytné splnění ještě dalších podmínek.“ Předmět řízení v daném případě tak byl vymezen zcela jasně – šlo o dělení uvedených pozemků ve vlastnictví České republiky. Právě tyto pozemky měly být předmětem rozhodnutí. To přiznává i rozhodnutí žalovaného (s. 2, věta první druhého odstavce). Z ustanovení § 82 odst. 2 stavebního zákona přitom plyne, že uvedené rozhodnutí se podává pouze na žádost vlastníků dotčených pozemků, které jsou předmětem rozhodnutí. V posuzované věci byly předmětem shora vymezené pozemky ve výlučném vlastnictví České republiky, a tedy je to pouze stěžovatel, kdo byl oprávněn podat žádost. K tomu, aby žádost byla v tomto ohledu bez vad, není třeba, aby se k ní připojil vlastník pozemků sousedních (v daném případě jde o pozemek osoby zúčastněné na řízení a ony jakési „enklávy“ ve vlastnictví společnosti RUBELA, a. s.), neboť ty děleny být neměly, a nejsou tedy předmětem rozhodnutí dle § 82 odst. 2 stavebního zákona. Krajský soud v tomto směru nesprávně vychází ve skutečnosti pouze z izolovaného slovního spojení „dotčené pozemky“, uvedeného v § 82 odst. 2 stavebního zákona. Ve skutečnosti však je třeba k tomuto spojení nerozlučně přiřadit následující vedlejší větu přívlastkovou („které jsou předmětem rozhodnutí“). Žadatelem tedy není vlastník pozemků jakkoliv dotčených, ale pouze těch dotčených, které jsou předmětem rozhodnutí, tj. těch, které mají být děleny (resp. scelovány – proto je v § 82 odst. 2 stavebního zákona užito slovo „pozemky“ v množném čísle). Krajský soud tedy pochybil, pokud přijal názor žalovaného, že k zahájení řízení o dělení pozemků je v daném případě třeba, aby se k žádosti připojila i uvedená obchodní společnost a osoba zúčastněná na řízení. Jejich pozemky děleny být neměly a nejsou pochopitelně ani součástí předmětných pozemků, které děleny být měly, neboť jde o pozemky samostatné, jakkoliv je poloha každého z nich vůči jedinému sousednímu pozemku (tj. pozemku p. č. 538, resp. p. č. 655/1) specifická. Není v tomto ohledu zcela přesné tvrzení krajského soudu (s. 6 napadeného rozsudku), že tyto pozemky leží „uvnitř“ pozemků p. č. 538 a 665/1 v k. ú. Staré Brno. Taková formulace by mohla totiž svádět k závěru, že tyto pozemky jsou součástí pozemku většího; ve skutečnosti tomu tak však není – všechny pozemky jsou v katastru nemovitostí vedeny samostatně. Nesprávný závěr činí krajský soud také z jím citovaného (na s. 6) komentáře ke stavebnímu zákonu (Hegenbart M., Sakař B. a kol.: Stavební zákon. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 200). I z této citace totiž vyplývá, že žádost podávají vlastníci všech dotčených pozemků, které mají být předmětem rozhodnutí. Sám krajský soud pak – v rozporu se svými ostatními závěry – dospívá (na s. 6 dole) k tomu, že předmětem rozhodnutí měly být právě pozemky p. č. 538 a 665/1 v k. ú. Staré Brno. Skutečnost, že osoba zúčastněná na řízení ani společnost RUBELA, a. s., nepodaly žádost o dělení pozemků p. č. 538 a 665/1 v k. ú. Staré Brno (a ani podat nemohly, neboť nejde o pozemky v jejich vlastnictví) a dokonce vyjádřily písemný nesouhlas s dělením sousedních pozemků, tak nemá vliv na samotný fakt zahájení řízení. Tyto společnosti nebyly v postavení žadatele, což ale zdaleka nevylučuje to, že byly účastníkem řízení. Rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků dle § 82 stavebního zákona je totiž rozhodnutím územním (§ 76 a násl. stavebního zákona), vydávaným v územním řízení (§ 84 a násl. stavebního zákona). Účastenství v územním řízení definuje § 85 stavebního zákona. Jeho odst. 3 vylučuje z účastenství nájemce bytů, nebytových prostor nebo pozemků. Podle odst. 1 je naopak účastníkem řízení a) žadatel, b) obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn. Podle odst. 2 platí, že účastníky územního řízení dále jsou: a) vlastník pozemku nebo stavby,

na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě, nejde-li o případ uvedený v písmenu d), b) osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno, c) osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis, d) společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu [míněn je zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů)]; v případě, že společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu nemá právní subjektivitu, vlastník, jehož spoluvlastnický podíl na společných částech domu činí více než jednu polovinu. Žadatelem dle § 85 odst. 1 stavebního zákona je v tomto typu řízení vlastník pozemku, který má být rozdělen (nebo scelen). Osoba zúčastněná na řízení ani společnost RUBELA, a. s., takové postavení nemá a mít nemůže; jim přináleží postavení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, který přiznává účastenství v územním řízení osobám, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno. Pozemky těchto společností nejsou sice předmětem rozhodnutí, ale mohou být tímto rozhodnutím přímo dotčeny (tento principy platí obdobně i pro ostatní subtypy územních rozhodnutí). Toto dotčení je dáno tím, že případné rozdělení předmětných pozemků ve vlastnictví státu by mohlo zkomplikovat přístup k pozemkům ve vlastnictví uvedených obchodních společností a výkon vlastnického na těchto pozemcích. To ostatně vyplývá i z obsáhlé krajským soudem citované judikatury (na kterou poukazuje ve svém vyjádření i osoba zúčastněná na řízení), která vychází z teze, že účastenství v územním řízení (ovšem nikoliv v postavení žadatele) má být vykládáno extenzivně, resp. že takto má být vykládána možnost přímého dotčení na právech či povinnostech dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Postačí pouhá možnost přímého dotčení na právech, a bude nutné s takovou fyzickou či právníckou osobou jednat jako s účastníkem územního řízení, a to do doby, kdy bude jednoznačně možné vyloučit, že práva či povinnosti takové osoby nemohou být za žádných okolností dotčena. V daném případě je navíc nutno upozornit, že pozemky obchodních společností s pozemky předmětnými bezprostředně sousedí, a to způsobem velmi specifickým, ba intenzivním. Použít rozšiřujícího výkladu tak není ani třeba (ten se uplatní zejm. ve vztahu k tzv. nemezujícím sousedům, což není daná situace). Krajský soud v tomto ohledu citoval z judikatury vskutku obsáhle (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009 - 123, www.nssoud.cz, rozsudek téhož soudu ze dne 5. 11. 2007, č. j. 8 As 27/2006 - 70, publ. pod č. 1455/2008 Sb. NSS, nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99, publ. pod č. 96/2000 Sb. apod.). Právě proto, že obsáhlou citací této judikatury provedl ve svém rozsudku krajský soud, nevidí soud zdejší důvod, proč by měl sám takovou citaci opakovat, a tedy na uvedená rozhodnutí pouze poukazuje. Krajský soud tedy zaměnil účastenství v řízení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona s pozicí účastníka-žadatele dle § 82 odst. 2 stavebního zákona. Osoba zúčastněná na řízení ani společnost RUBELA, a. s., nebyla žadatelem, a proto nemohla svým postojem způsobit, že předmětné řízení nebylo vůbec zahájeno (to bylo plně v dispozici stěžovatele). Pozice uvedených společností jim umožní v zahájeném řízení vystupovat jako jeho účastníci, což se konkrétně může projevit např. podáváním námitek dle § 89 stavebního zákona (budou li uplatněny v souladu s tímto ustanovením – zejm. viz odst. 1, 3 a 4), přičemž stavební úřad o nich rozhodne na základě kritérií uvedených v § 89 odst. 5 tohoto zákona. Obdobné závěry jako v tomto rozsudku vyslovil zdejší soud i ve svém předešlém rozsudku s připodobitelnou skutkovou situací ze dne 25. 3. 2011, č. j. 2 As 102/2010 - 100, dostupném na www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených důvodů dospěl k již předestřenému závěru, že napadený rozsudek krajského soudu dospívá k nesprávnému právnímu závěru dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (správní řízení nemělo být takto zastaveno), a proto musel tento

rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).“

V souladu s tímto závazným (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) právním názorem Nejvyššího správního soudu tedy Krajskému soudu v Brně nezbylo než rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem. Jak se totiž podává z výše citovaného závazného rozsudku Nejvyššího správního soudu, se kterým se zdejší soud ztotožňuje a jeho závěry proto i plně přebírá, v daném případě žalobce požadoval rozdělení pozemků p. č. 538 a 655/1 v k. ú. Staré Brno, město Brno, které spravuje pro vlastníka (Českou republiku). Dělení ostatních pozemků stěžovatel nepožadoval; pozemky ve vlastnictví společnosti RUBELA tedy měly zůstat beze změny. Podle § 82 odst. 2 stavebního zákona se rozhodnutí vydává pouze na žádost vlastníků dotčených pozemků, které jsou předmětem rozhodnutí. Předmětem rozhodnutí přitom bylo dělení shora vymezených pozemků ve výlučném vlastnictví České republiky (p. č. 538 a 655/1 v k. ú. Staré Brno, město Brno.) Skutečnost, že společnost RUBELA či osoba zúčastněná na řízení nepodala žádost o dělení předmětných pozemků tak nemá vliv na samotný fakt zahájení řízení. K tomu, aby žádost byla v tomto ohledu bez vad, není třeba, aby se k ní připojil vlastník pozemků sousedních (společnost RUBELA či osoba zúčastněná na řízení), neboť ty děleny být neměly, a nejsou tedy předmětem rozhodnutí dle § 82 odst. 2 stavebního zákona. Skutečnost, že osoba zúčastněná na řízení ani společnost RUBELA nepodaly žádost o dělení pozemků p. č. 538 a 665/1 v k. ú. Staré Brno tak nemá vliv na samotný fakt zahájení řízení. Tyto společnosti nebyly v postavení žadatele, což však nevylučuje to, že byly účastníkem řízení. Rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků dle § 82 stavebního zákona je totiž rozhodnutím územním (§ 76 a násl. stavebního zákona), vydávaným v územním řízení (§ 84 a násl. stavebního zákona). Účastenství v územním řízení je upraveno v § 85 stavebního zákona. Podle odst. 2 platí, že účastníky územního řízení dále jsou: a) vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě, nejde-li o případ uvedený v písmenu d), b) osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno, c) osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis, d) společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu. Žadatelem dle § 85 odst. 1 stavebního zákona je v tomto typu řízení vlastník pozemku, který má být rozdělen nebo scelen. Osoba zúčastněná na řízení, resp. společnost RUBELA takové postavení nemá a mít nemůže; jim přináleží postavení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, který přiznává účastenství v územním řízení osobám, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno. Jejich pozemky nejsou sice předmětem rozhodnutí, ale mohou být tímto rozhodnutím přímo dotčeny. Toto dotčení je dáno tím, že případné rozdělení předmětných pozemků ve vlastnictví státu by mohlo zkomplikovat přístup k jejich pozemkům a výkon vlastnického práva na těchto pozemcích. Postačí pouhá možnost přímého dotčení na právech, a bude nutné s takovou fyzickou či právnickou osobou jednat jako s účastníkem územního řízení, a to do doby, kdy bude jednoznačně možné vyloučit, že práva či povinnosti takové osoby nemohou být za žádných okolností dotčena. V daném případě je navíc nutno upozornit, že pozemky společnosti s pozemky předmětnými bezprostředně sousedí, a to způsobem velmi intenzivním.

Výše uvedené lze tedy shrnout tak, že osoba zúčastněná na řízení ani společnost RUBELA nemohla být v předmětném řízení žadatelem, v důsledku čehož nemohla svým postojem způsobit, že předmětné řízení nebylo zahájeno (zahájení řízení bylo plně v dispozici žalobce). Pozice společnosti RUBELA, resp. osoby zúčastněné na řízení, jim však umožní v zahájeném řízení vystupovat jako účastníci řízení, což se konkrétně může projevit např. podáváním námitek ve smyslu dle § 89 stavebního zákona (budou-li uplatněny v souladu s tímto ustanovením – zejm. viz odst. 1, 3 a 4), přičemž stavební úřad o nich rozhodne na základě kritérií uvedených v § 89 odst. 5 tohoto zákona.

Jinými slovy, žalovaný podle krajského soudu pochybil, pokud zastával právní názor, že k zahájení řízení o dělení pozemků je v daném případě třeba, aby se k žádosti připojila i společnost RUBELA, resp. osoba zúčastněná na řízení. Správní řízení proto nemělo být žalovaným zastaveno z důvodu, že žádost o dělení předmětných pozemků podal pouze žalobce. Řízení mohlo být zahájeno pouze na základě žádosti žalobce; společnost RUBELA či osoba zúčastněná na řízení byly oprávněny v předmětném řízení vystupovat v pozici účastníka řízení ve smyslu § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Podrobněji viz výše i z tohoto důvodu podrobně citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu.

S ohledem na výše uvedené proto Krajskému soudu v Brně nezbylo než rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.), ve kterém je vázán výše vyslovenými právními názory (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Na žalovaném tedy bude, aby v dalším řízení pro zrušení žalobou napadaného rozhodnutí postupoval zcela v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu, které Krajský soud v Brně plně přebírá, podrobněji viz výše.

Co se týče náhrady nákladů řízení za řízení o žalobě a kasační stížnosti ve smyslu § 57 a násl. s. ř. s., ve věci byl úspěšný žalobce (soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí) a bylo proto možno uvažovat o přiznání náhrady nákladů řízení jemu (§ 60 s. ř. s.). S ohledem na existenci důvodu hodného zvláštního zřetele ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. mu však krajský soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Tímto důvodem je skutečnost, že žalobce (jako orgán zřízený státem) disponuje dostatečným odborným aparátem k hájení svých zájmů (z Organizačního řádu žalobce, resp. údajů uvedených na webové stránce žalobce, k tomu srov. např. <http://www.pfcr.cz/pfcr/page.aspx?OdkazyAlias=kontakty&uid=903>, vyplývá, že žalobce disponuje vlastní právní sekcí obsazenou celou řadou právníků), přičemž předmět sporu se úzce dotýká jeho působnosti. Žalobce se tedy podle Krajského soudu v Brně mohl v soudním řízení před Krajským soudem v Brně, jakož i před Nejvyšším správním soudem (k tomu srov. § 105 odst. 2 s. ř. s.) bránit bez pomoci advokáta (za pomoci vlastních právně vzdělaných pracovníků) a pokud si ho i přesto zvolil, není důvodu pro uznání mu vzniklých nákladů za zastoupení. K tomu podpůrně srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 9. 2010, sp. zn. III. ÚS 1180/10, který uvádí, že „*Tam, kde je k hájení svých zájmů stát vybaven příslušnými organizačními složkami finančně i personálně zajištěnými ze státního rozpočtu, není důvod, aby výkon svých práv a povinností v této oblasti přenášel na soukromý subjekt, jímž byl advokát, a pokud tak přesto učiní, pak není důvod pro uznání takto mu vzniklých nákladů jako účelně vynaložených.*“ Ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení vychází výrok o náhradě nákladů řízení z ustanovení § 60 odst. 5 věta první s. ř. s., podle kterého osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, nelze jí přiznat právo na náhradu nákladů řízení, jelikož jí žádné náklady ve smyslu ust. § 60 odst. 5 věta první s. ř. s. nevznikly. V posuzované věci přitom soud neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, pro které lze výjimečně rozhodnout, že se osobě

zúčastněné na řízení právo na náhradu dalších nákladů přiznává, a proto soud zákonem umožněnou moderaci ve smyslu § 60 odst. 5 věta druhá s. ř. s. nepoužil.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 3.5.2012

JUDr. Jana Jedličková, v.r.
předsedkyně senátu